

Projekt

z dnia 11 października 2021 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE**

z dnia 2021 r.

w sprawie ustanowienia roku 2022 w Tarnowie - Rokiem Jana Szczepanika

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372), Rada Miejska w Tarnowie uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się rok 2022 w Tarnowie – Rokiem Jana Szczepanika.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tarnowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tarnowie

Jakub Kwaśny

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2022 w Tarnowie - Rokiem Jana Szczepanika

Jan Szczepanik – tarnowski geniusz, który wciąż zaskakuje

Jan Szczepanik (1872-1926) to postać coraz bardziej znana w środowisku nie tylko polskim. W literaturze przedmiotu od lat przy jego nazwisku spotykamy się z takimi określeniami, jak „galicyjski geniusz”, „polski da Vinci” czy też „polski Edison”. Ten najwybitniejszy wynalazca galicyjski, człowiek o wszechstronnych zainteresowaniach, autor ponad 50 wynalazków z różnych dziedzin oraz kilkuset patentów, wciąż jednak jest osobą, która zaskakuje. Badając jego działalność wynalazczą, wciąż odkrywamy nieznanne dotąd fakty dotyczące jego pomysłów.

Syn Marianny Szczepanik, wczesnie osierocony, swoje młodzińcze lata spędził u wujostwa w Krośnie. Od 1902 r. do końca życia związany z Tarnowem, gdzie poślubił Wandę Dzikowską, córkę miejscowego lekarza. Swoje pracownie posiadał w Tarnowie, Berlinie, Wiedniu i Dreźnie. Dziedziny jego zainteresowań to: tkactwo, telewizja, fotografia barwna, film dźwiękowy, film barwny, telegraf bez drutu, tkanina kulochronna, aeronautyka, samoczynny regulator ciągów, karabin automatyczny, fotosculptor, urządzenia hamulcowe oraz literatura piękna. Unowocześnił światowy przemysł włókienniczy, stworzył automat do tkania materiałów wzorzystych oraz gobelinów, od 1897 r. prekursor telewizji – twórca elektroskopu, czyli aparatu do reprodukcji obrazów na odległość za pomocą elektryczności, wynalazca kamizelki kuloodpornej (uratowała życie króla Hiszpanii), za którą uhonorowany został Medalem Izabeli Katolickiej.

W Tarnowie pracował nad wynalazkami z dziedziny fotografii kolorowej i filmu barwnego. Metoda Jana Szczepanika została wykorzystana przez firmę Kodak w 1929 r. oraz firmę Agfa w 1932 r. Prowadził pionierskie badania nad udźwiękowieniem filmu poprzez opracowanie urządzenia do zapisywania i odtwarzania dźwięku, opatentował system produkcji kamer i projektorów. Przyjaźnił się z Markiem Edisonem i Franciszkiem Pikiem Mirandolą.

Zmarł przedwcześnie, pochowany na Cmentarzu Starym w Tarnowie. Na nowo odnaleziony w latach 70. XX w. Do propagatorów jego pamięci należą m.in. Mieczysław Grohman, Władysław Jewsiewicki, Anna Pragłowska oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Tarnowie i Fundacja im. Jana Szczepanika, noszące imię znanego wynalazcy. Biorąc pod uwagę zbliżającą się 150. rocznicę urodzin wynalazcy Fundacja im. Jana Szczepanika, sama inicjuje i wspiera wszelką działalność, będącą popularyzacją wiedzy o życiu i dokonaniach geniusza.

Rada Miejska w Tarnowie pragnie upamiętnić dokonania genialnego technika, wynalazcy. Dorobek wszechstronnego, konstruktora zasługuje na przypomnienie oraz rozpowszechnienie, aby jego postać była inspiracją dla współczesnych